

Typy wybrzeży morskich

Czynniki rzeźbotwórcze w strefie przybrzeżnej i na wybrzeżu:

- falowanie,
- lokalne prądy morskie,
- pływy (przyptyw i odptyw)

południowe wybrzeże Anglii

Typy wybrzeży morskich

**AKUMULACYJNE
(NISKIE)**

**Mierzejowe
Lagunowe
Namorzynowe
Koralowe**

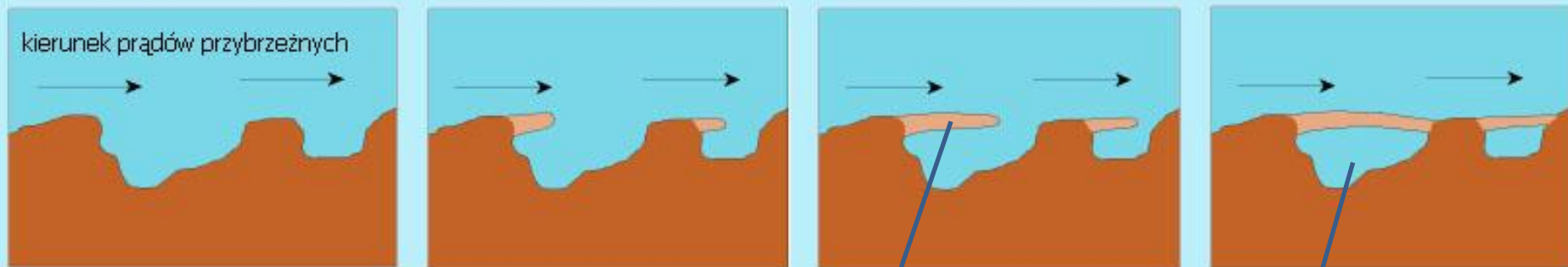
**EROZYJNE
(WYSOKIE)**

**Dalmatyńskie
Riasowe
Fiordowe
Klifowe
Szerowe**

Akumulacyjne Mierzejowe

Mierzeja to piaszczysty wał odcinający wody zatoki od pełnego morza.

Etapy powstawania mierzei

Kosa

Jeziro
przybrzeżne

Mierzeja Helska

**Zatoka
Pucka**

Mierzeja Wiślana

**Zatoka
Wiślana**

Mierzeja Wiślana

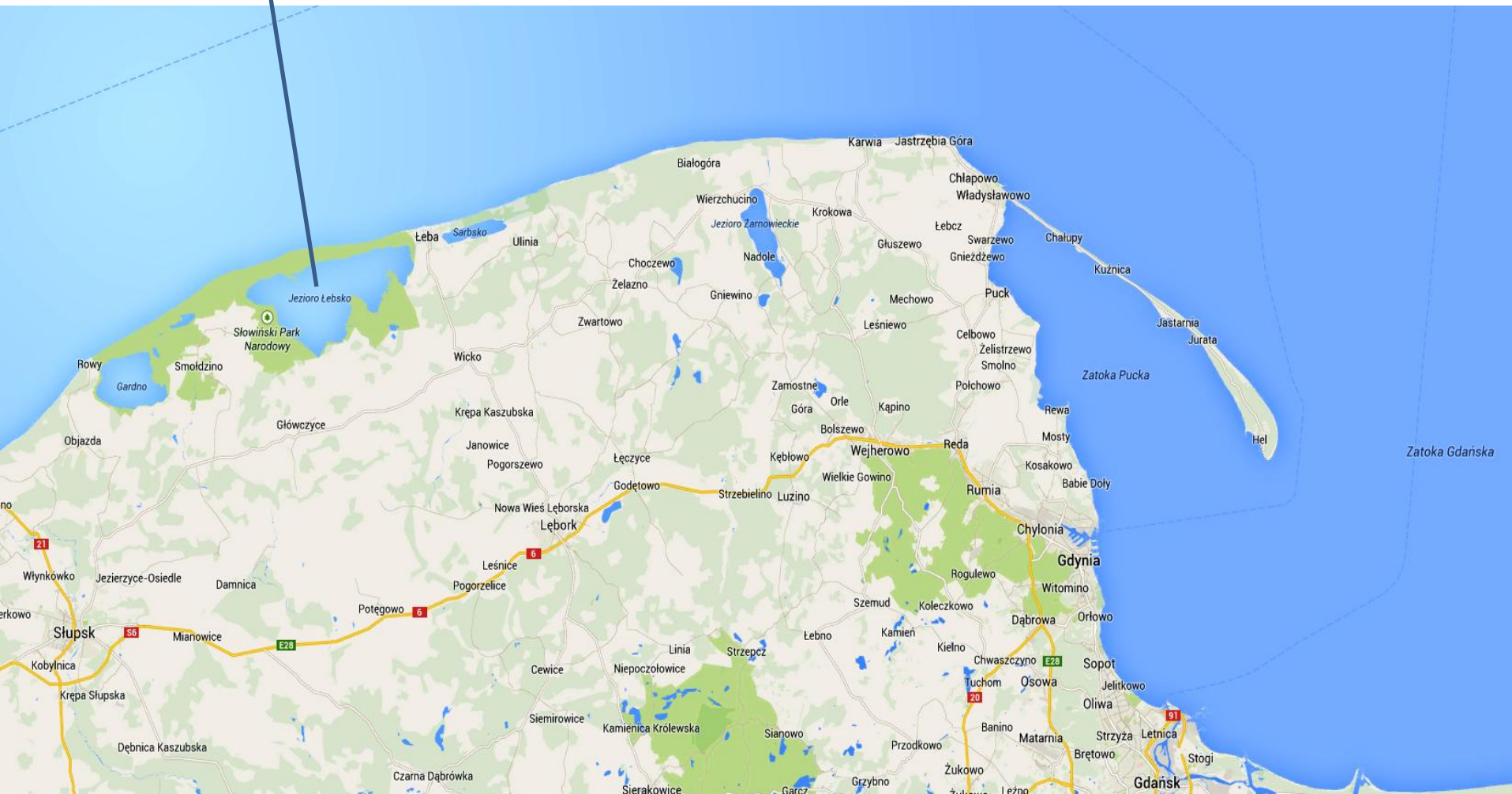
Ocean City, Stany Zjednoczone

La Dune de Bouctouche, Kanada

Jeziro Łebsko (jeziro przybrzeżne)

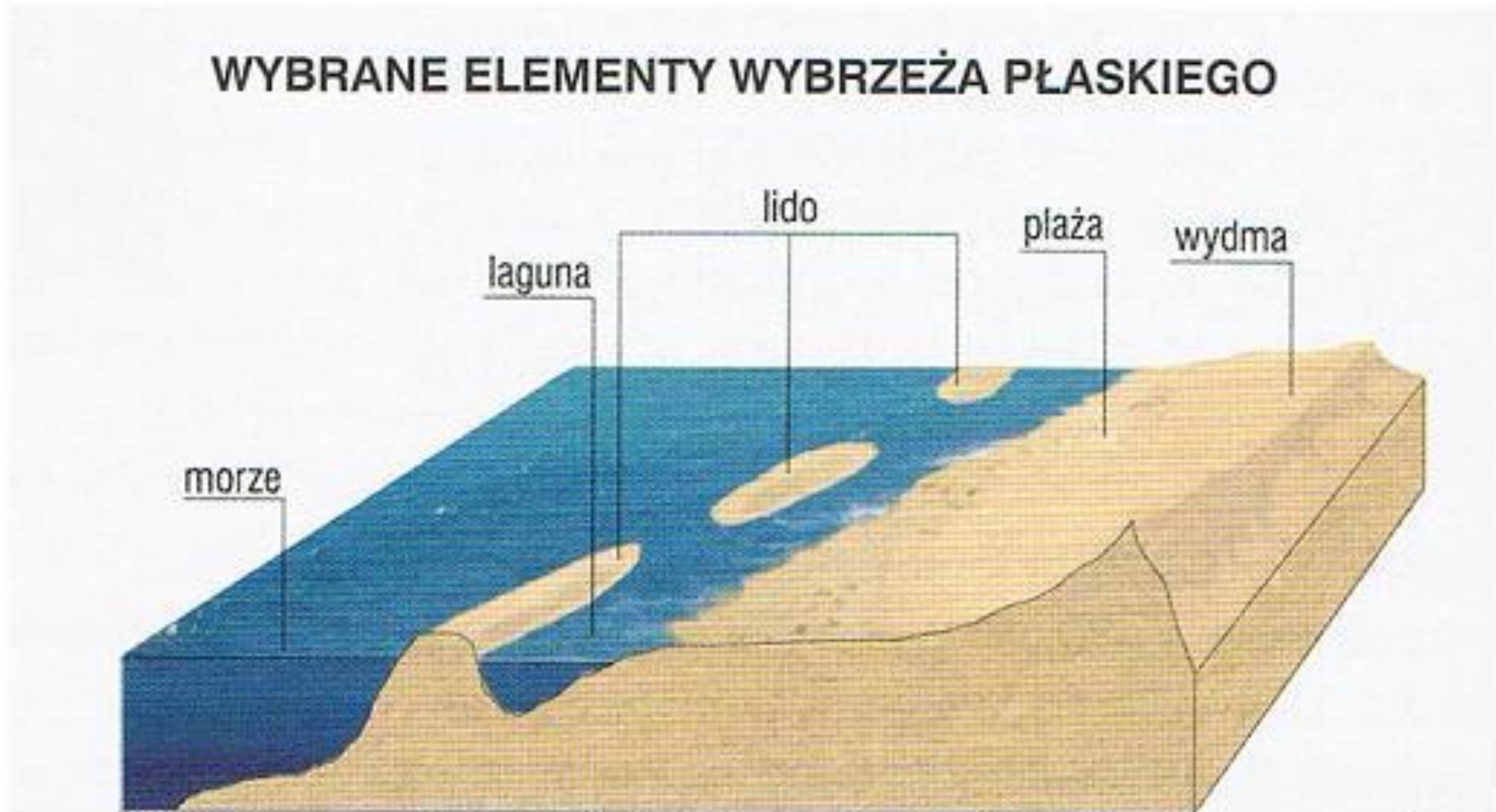

Jezioro Łebsko z lotu ptaka

Akumulacyjne Lagunowe

Laguna – część morza odcięta od niego przez lido, rafę barierową

Akumulacyjne Namorzynowe

Wybrzeże namorzynowe (zwane też mangrowe) – typ niskiego wybrzeża porośniętego słonolubnymi lasami namorzynowymi, o dużej amplitudzie pływów, charakterystyczny dla strefy międzyzwrotnikowej.

Występowanie lasów namorzynowych

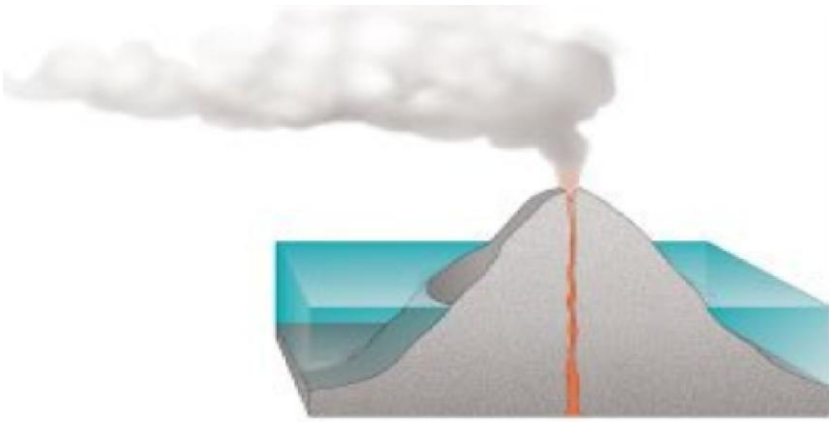

Akumulacyjne Koralowe

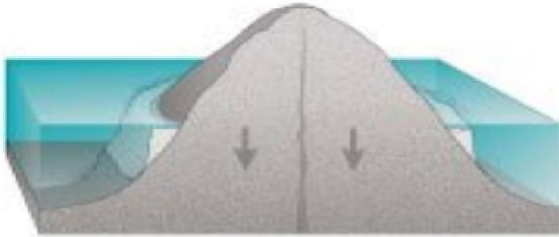
Wybrzeże koralowe (rafowe) – typ wybrzeża organogenicznego. Występuje ono w strefie zwrotnikowej, w ciepłych morzach oraz w strefie pływów o dużych amplitudach, ale przy niewielkiej energii fal. Udział w ich budowie mają koralowce – organizmy z podgromady koralowców.

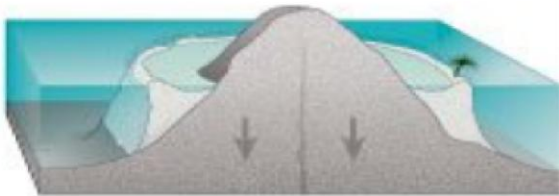
Australia –
Wielka Rafa Koralowa

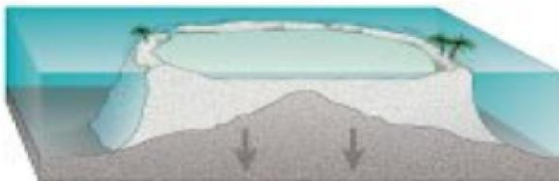
1

2

3

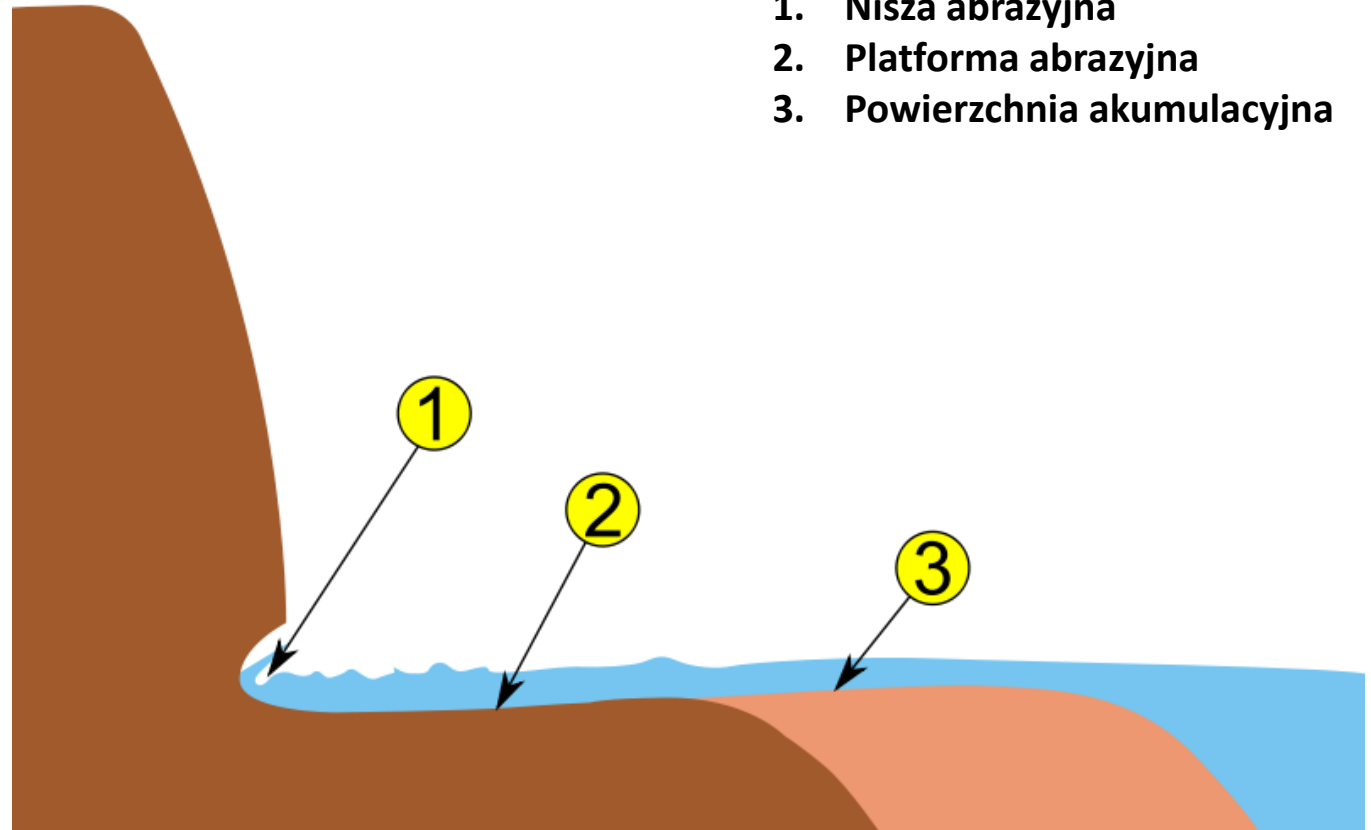

Bora-Bora - wyspa na Oceanie Spokojnym, koralowy atol otaczający powulkaniczny stożek

Erozyjne Klifowe

Klif – stroma, często pionowa ściana brzegu morskiego, utworzona wskutek podmywania brzegu przez fale (procesu abrazji) zachodzącego u jej podstawy

Erozyjne Klifowe

Klif Moheru (Irlandia)

Klif w Gdyni -Orłowie

Klif Moheru (Irlandia)

SCIANA KLIFU

NISZA
ABRAZYJNA

PLATFORMA
ABRAZYJNA

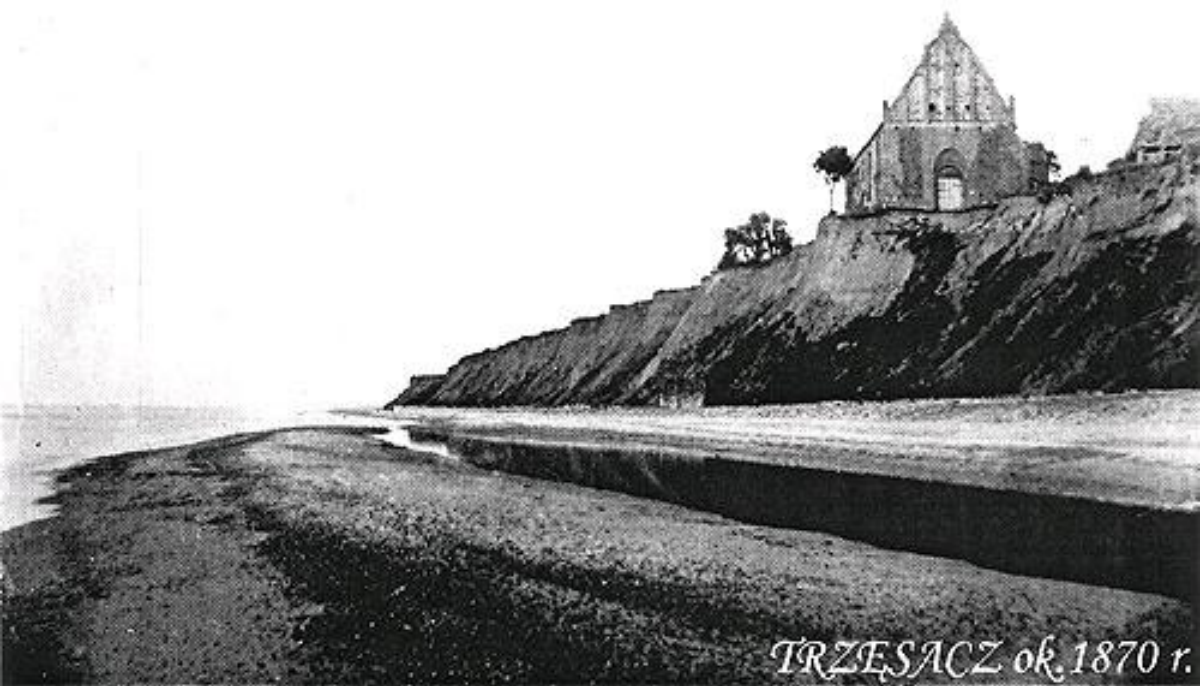
PLATFORMA
AKUMULACYJNA

SLUP

Dwunastu Apostołów w parku narodowym Port Campbell w stanie Wiktorja w Australii

TRZESACZ ok. 1870 r.

Erozyjne Dalmatyńskie

Wybrzeże dalmatyńskie - powstało w wyniku zalania gór ułożonych równoległe do linii brzegowej. Powstaje w ten sposób system wydłużonych wysp, ułożonych równoległe do wybrzeża. Pomiędzy nimi znajdują się liczne głębokie cieśniny.

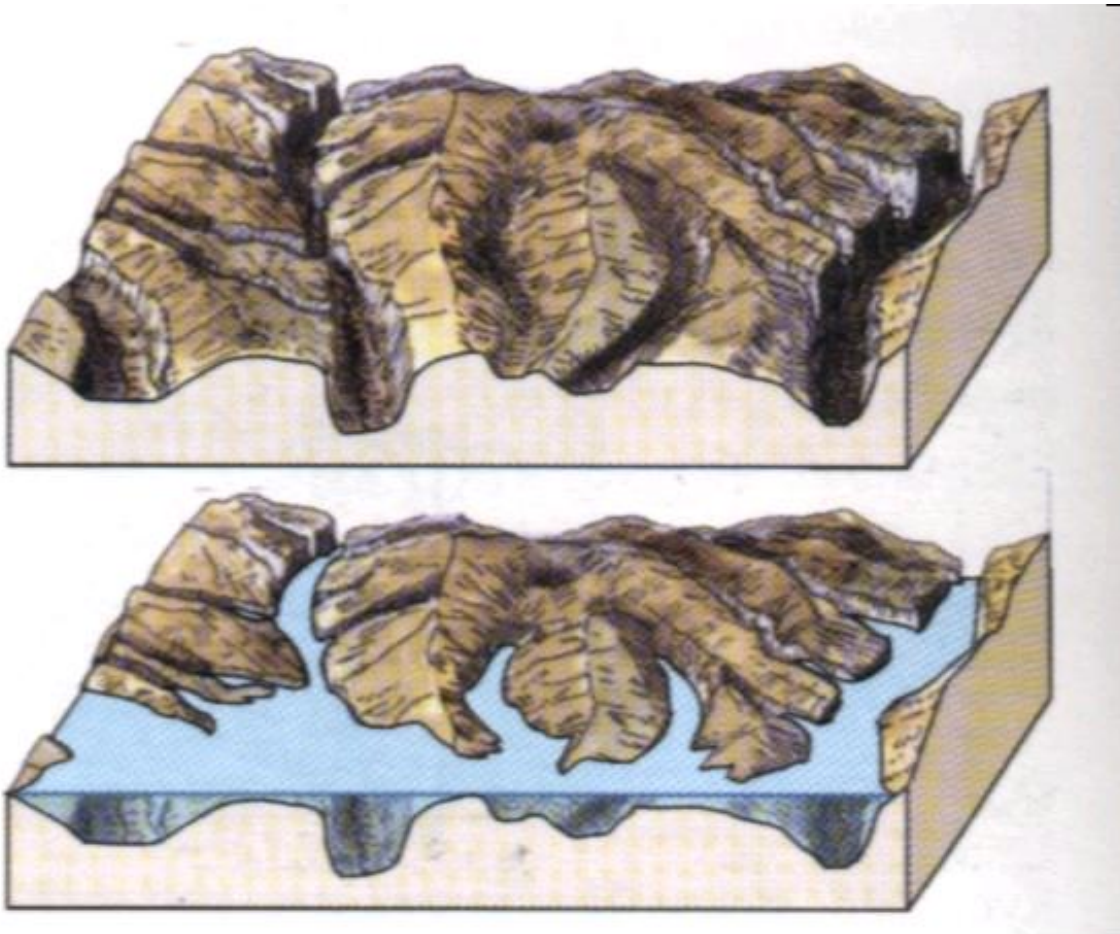
Chorwacka Wspólnota Turystyczna | Mapa i przewodnik | Anna Stojčić

Przykład wybrzeża dalmatyńskiego –
Dalmacja (Chorwacja)

Erozyjne Fiordowe

Wybrzeże fiordowe - powstaje w wyniku zalania morzem długich, wąskich, głębokich dolin polodowcowych (fiordów) na obszarach górskich. Doliny te tworzą zatoki o stromych ścianach sięgających do kilku setek metrów wysokości.

Sognefjord (Norwegia)- drugi pod względem długości fiord na świecie. Ciągnie się 203 km w głąb lądu.

Najgłębszy punkt fiordu znajduje się 1 308 metrów poniżej poziomu morza, a jego szerokość waha się od 1,5 do 6 km.

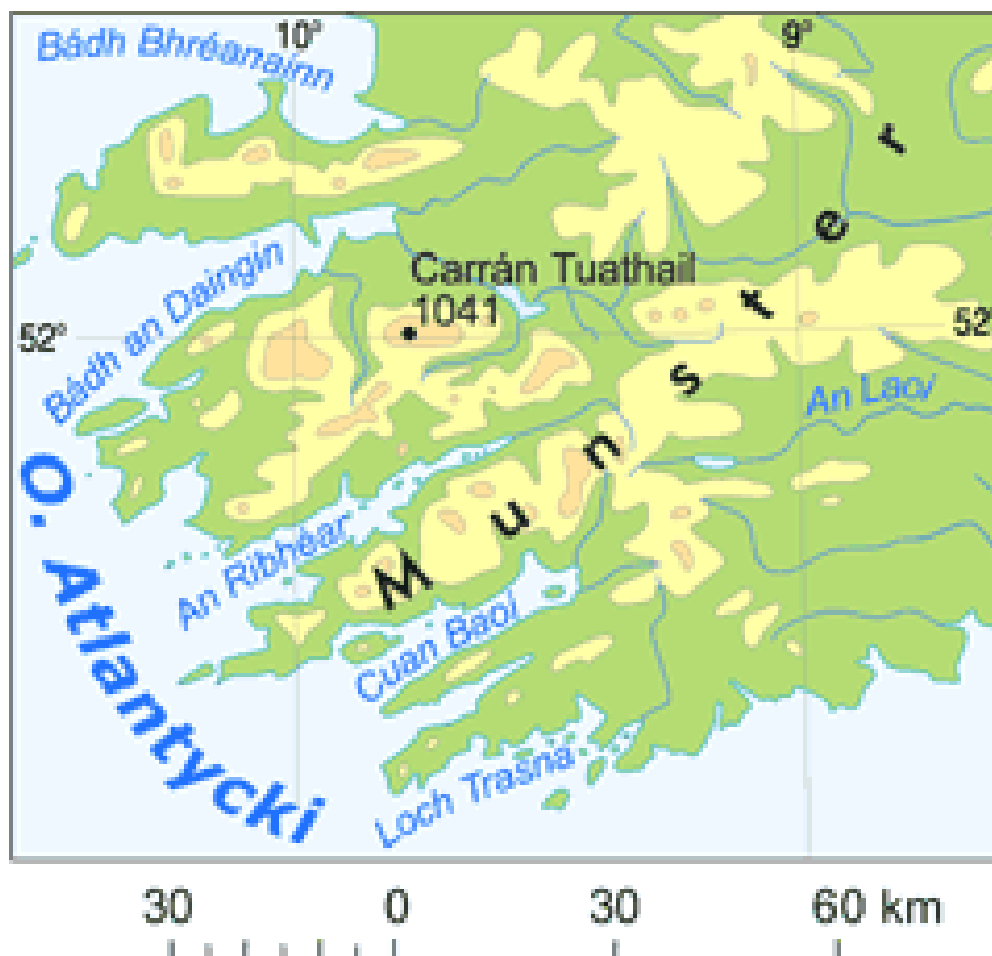

Erozyjne

Riasowe

Wybrzeże riasowe powstało w wyniku zatopienia wylotowych odcinków dolin rzecznych ułożonych prostopadle lub skośnie do linii brzegowej (np. we Francji, Hiszpanii, Chinach).

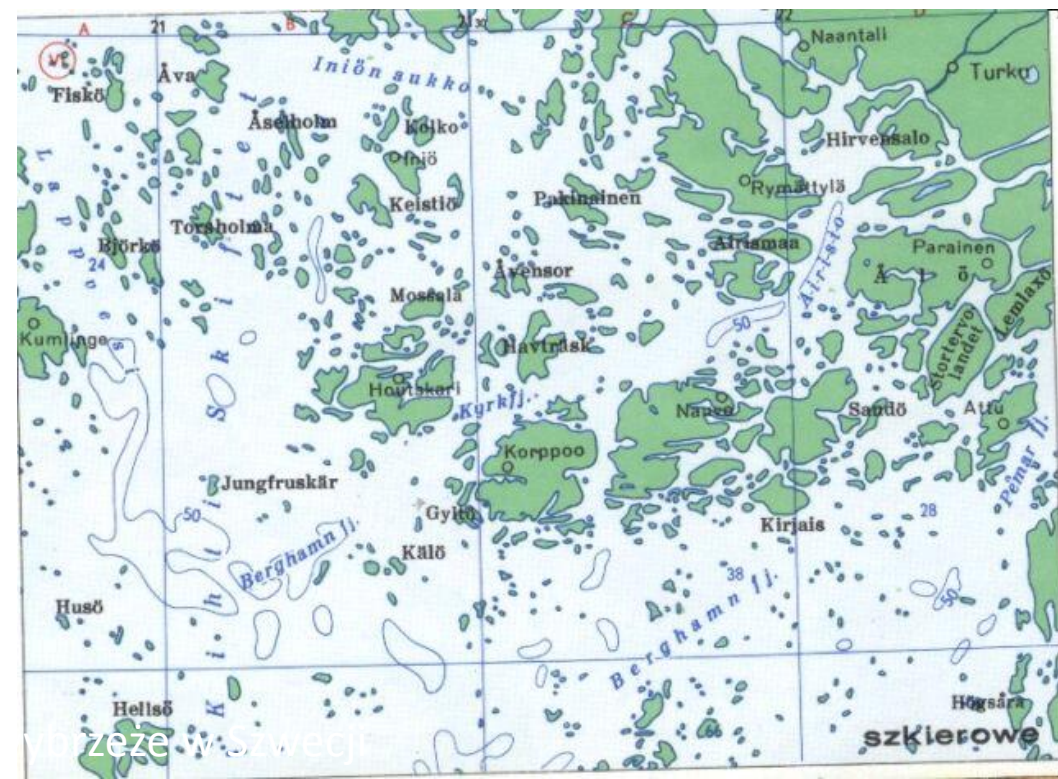
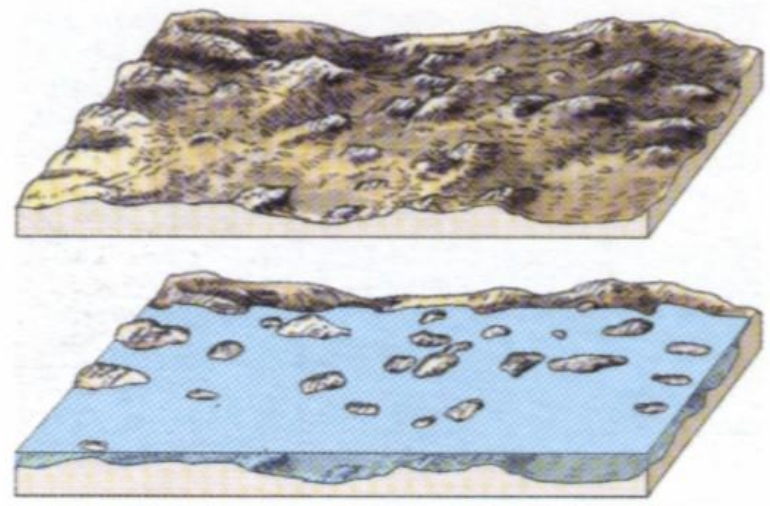

Przykład wybrzeża riasowego - Georges River na południowych przedmieściach Sydney

Erozyjne Szkierowe

Wybrzeże szkierowe (szerowe) charakteryzuje się “tysiącem” małych wysepek; powstało w wyniku częściowego zalania terenów pagórkowatych rzeźby polodowcowej (np. w Finlandii, Szwecji).

Szwedzkie wybrzeże szkiełowe

Szwedzkie wybrzeże szkierowe

Szwedzkie wybrzeże szkiepowe